

ØSTEUPROPÆISK BØRNEHJÆLP

EAST EUROPEAN CHILDREN AID (EECA)

Protector Amtsborgmester Carl Holst

konto: Sydbank City afd. Aabenraa, Nr. 7910 107504-6 • Giro 372-3127

Rapport fra en rejse til Letland i perioden 12. — 17. november 2002.

Deltagere:

Knud Olav Knudsen — formand for Østeuropæisk Børnehjælp EECA

Hans Egon Lorenzen — bestyrelsesmedlem i samme forening.

Rejsen var en opfølgning på to tidligere forsendelser.

På baggrund af mine notater fra turen mener jeg at kunne drage følgende

KONKLUSION

1. Der er stadig et stort udækket behov for hjælp
2. Der er behov for, at vi i Danmark sorterer kraftigere i det, vi sender
3. Der er behov for at genetablere kontakten med modtagerne
4. Der er behov for en metode, der sikrer, at der er to personer, der følger op.
5. Der er p.t. ingen problemer i tolden, selv om der er mindre afvigelser mellem indhold og lister. Men medicinske produkter kræver certifikater og instruktionsskrivelser.

Starten gik fra Billund Airport, hvorfra SAS skulle flyve os til København. Da vi sad i flyet, kom den norske kaptajn ind og fortalte, at de havde lidt problemer med deres computer, men nu prøvede de med ctrl Alt Delete og så begyndte de forfra. Det virkede og vi kom til Riga uden yderligere spændende oplevelser.

I Riga fandt vi vores chauffør, der hed Janis Veveris, men i øvrigt ikke talte engelsk eller tysk. Vi begyndte den lange tur, der skulle slutte i Ilukste om aftenen. Vejret i Riga var strålende frost og en del sne på jorden. Det så ud, som om det havde frosset i nogen tid, for floden var belagt med is de steder, hvor der ikke var megen strøm

På vores vej gjorde vi holdt på Rådhuset i Livani, hvor vi blev modtaget af en ny borgmester. Andrejs Vajwoods, som vi hyggessnakkede med hen over kaffen – via tolk forstås.

I Livani vil de se, om de kan gøre brug af et af vore medlemmer, der er interesseret i at hjælpe til i en tre måneders periode til sommer. De ser efter bolig og et projekt, hvor der er behov for et par ekstra hænder. Vores medlem er uddannet som snedker/tømrer.

Vi drøftede også, om der var problemer, hvis der var lidt flere varer på traileren end angivet i papirerne. Det havde de ikke oplevet, og pointerede i øvrigt, at der var forskel på Rumænien og Letland på dette område underforstået, tror jeg, de er her mere nordiske. Men de ville undersøge, om der var nye regler på vej. Ønsker Udstyr til hospitalet Udstyr til ambulance.

Herefter kørte vi til Illukste, hvor vi skulle bo på "hotel" natten over. Vi besøgte den lutherske kirke, hvortil vi havde fragtet den kirkeklokke, der var blevet tilovers i Vonsild kirke.

Det var blevet aften og det var blevet bitterlig koldt, da vi kom hertil. Men modtagelsen var hjertelig. Vi blev straks bænket på en restaurant, hvor diskotekslyset blinkede muntert, selv om vores selskab næppe satte megen pris på det. Tilstede var

menighedsrådets formand, Mrs. Davne Skaidrite, præsten med frue, tolken, Elita, med et barn og yderlige en yngre pige – en søster til præstens kone besluttede jeg at tro.

Menuen husker jeg ikke, men den skulle skylles ned med et par enkelte Riga balsam – hvilket får mig til at tænke over, hvordan udlændinge mon føler det, når vi hælder et par snapse op til dem, som de ikke kan afslå.

Efter middagen gik vi hen i kirken for at se, hvor klokken skulle op. Den bliver i øvrigt indviet 21.12 .2U02 og vi blev inviteret til at komme igen denne dag.

Herefter gik det hjem til menighedsrådets formand, hvor vi fik kaffe, frugt og sød vin. Samtidig fik vi et indblik i, hvordan hun boede. Nemlig i en ganske lille lejlighed, der var sparsomt oplyst med et par lamper. Der var tre spisestuestole og så blev der lånt hos naboen. Alle kom til at sidde og vi følte os meget velkomne. I aftenens løb fortalte de os, at klokken ringede højere og smukkere end den i den katolske kirke –så lidt konkurrence var der åbenbart.

Da aftenen var forbi, blev vi bragt hen til vores “hotel”, der var et par værelser i den lokale børnehave, men der var både bad og toilet, så det var fint nok.

Onsdag 13.11.02

Næste morgen var vi igen på besøg i kirken, for at høre klokken. Herefter gik turen til Daugavpils Central Hospital, hvor vi blev modtaget af Viktors Butans. Butans er det, der i Danmark svarer til en sundhedsdirektør.

*Her fik vi at vide, at der intet endnu var ankommet fra den seneste sending. Efter min vurdering er det et generelt problem, at de ikke fordeler til hinanden efter de lister der følger ladningen.

Igen drøftede vi, om der var problemer i tolden. Butans opfordrede til, at vi undgik medicinsk udstyr. I de tilfælde, hvor de manglede det, ville de gerne opnå tilladelse ved fremsendelse af liste herover på forhånd. Men det er også et spørgsmål, hvad der er medicinsk udstyr. Vi fik oplyst, at functional beds er, medens hospital beds ikke er. En lidt bedre definition var, at udstyr til behandling er medicinsk udstyr. medens udstyr til omsorg ikke er.

På hospitalet er de interesseret i

Senge samt gummi madrasser. Andre madrasser kan de fordele gennem de sociale myndigheder. Møbler –borde og stole med plastikbetræk eller træ.

Dropstativer og Pampers

På hospitalet blev jeg undersøgt for halsbetændelse, og fik lidt til at skylle halsen i. Lægen sagde nothing serius. Helt ret havde han nu ikke, for min egen læge har haft mig på penicillin et par gange, siden jeg kom hjem.

Derefter besøgte vi Mental hospital.

Her fandt vi ud af, at vi havde sendt tøj, hvoraf noget måtte frasorteres, ligesom et par af vore symaskiner ikke var helt effektive. En kunne ikke samle undertråden op. Men det ville blive ordnet.

Endelig var der en støvsuger, der ikke fungerede, men det skyldtes nu blot, at et filter var stoppet. Men da letterne ikke kunne løse dette ret simple problem, skal vi være meget opmærksomme på, at alt kan fungere og at det f.eks. er muligt at skaffe poser til de støvsugere vi sender over.

Herefter besøgte vi Vabole Secondary school, hvor vi blev modtaget af Elita Skrupska, der var direktør her. Tolken er nu Olga.

Da vi havde bedt om at mode en spejdergruppe, havde man arrangeret en Danmarks dag, hvor vi mødte spejderne i et klasseværelse. Her havde de ønsket at stille spørgsmål til formanden, om hans oplevelser som spejder. Det virkede som om nogle telte, vi havde sendt til spejderne på skolen, ikke var ankommet.

Omkring deres behov:

Ingen senge. Genbrugstøj var en god ide

Kurve til opvaskemaskine –Meiko —skal sendes over ved første lejlighed.

Omkring snakken om lister og udstyr mente tolken –Olga – at listerne principielt skal svare til ladningerne, men livet kan være lidt anderledes.

Aftenen tilbragte vi i hotel i Daugavpils, hvor vi spiste vores natmad i en natklub selvfølgelig. Letterne har på dette område lært det værste af den vestlige kultur. De spiller musik meget højt og der er masser af diskotekslys .også først på aftenen.

Torsdag 14.11.02

Også morgenmaden blev indtaget på natklubben og det var ikke rigtig muligt at fa tjeneren til at skrue ned for musikken.

Herefter besøgte vi kræftafdelingen på Central Hospital

Deres ønsker **var følgende:**

Flere brystproteser. Mangler ca. 400.

40-50 senge + madrasser af skumgummi(Iatex)

Kørestole

Medicinskabe

Skærm til at læse røntgenbilleder af på.

Undersøgelsesleje, der kan ændres i forskellige stillinger.

På kræftafdelingen så jeg for første gang under både denne og foregående rejser vinduer, der var åbnet for at få frisk luft ind. Gad vide om det har noget med faget at gøre?

Herefter besøgte vi Socialforvaltningens Social Care Center, hvor den kvindelige leder kom styrtende to min, efter vi var ankommet.

Her ønsker de

60 toiletter + 60 håndvaske og 30 –60 senge til et asyl. Gerne etagesenge fra nødhospitaler. Rullestole. Gerne elektriske –de kan selv vedligeholde dem. De må gerne være “terrængående”, selvom fortov o.l. er af en anden standard, end det vi kender.

Brystproteser. Man mangler Ca. 400 stk.

Maling og tapet. Men når vi sender maling, skal der være en engelsk instruks, om det er til væg, træ eller hvad.

El-kontakter.

Over frokosten snakkede vi med Victors Butans om, hvordan det gik i Letland. Bl.a. nævnte jeg, at det så ud. som om afstanden til de allerfattigste blev større og større. Hertil svarede Butans, at der ikke var nogen mellemklasse i Letland. Endvidere havde man –hvad der kunne være uforståeligt for os –efterhånden fået professionelle bistandsklienter, der spekulerede i at udnytte systemet.

Herefter gik turen til Malta Health and Social **Care Center**. Her er tolken vores gamle ven Gynthers, som vi kender fra besøget i 2001. Hans engelsk er dårligt og hvis vi sætter ham lidt under pres, forstår han ingenting. Malta hører under Rezekne og her er vores kontaktperson egentlig Ingrida Purmale, men hun har aldrig tid til at møde os, så måske er vores tid i Rezekne distrikt ved at være forbi.

I Malta bliver vi modtaget af en 70-årig læge, Klara Kondrova, der var chef for Malta sygehus, der nu er ændret til en institution, hvor ældre mennesker med helbredsproblemer kan komme i aflastning i 3 mdr. Der var p.t. 35 senge, men ikke alle rum var udnyttet. Patienterne, 15 mænd og 15 kvinder, var stuvet sammen i små uventilerede rum, uden plads til noget som helst personligt. Vi fik fortalt, at når de 3 måneder var gået, kunne opholdet forlænges –det tror jeg, det blev ofte.

De mangler

Maling og tapet Pampers

Køkkenudstyr, spisegrej. tallerkner og helst af rustfrit stål 10 klædeskabe

Tæpper og sko.

Dagen sluttede på Tiskadi boarding school, der er en skole for forældreløse børn. Denne skole har jeg nu set tre gange, nemlig i 95, 2001 og 2002. Her er det gået fremad og skolen er meget velfungerende. Det

virker som om skoledirektøren er god til at organisere. Både på den normale måde, men måske også i den betydning ordet havde, da jeg var soldat.

De ønsker vaskemaskiner og tørretumblere i industristørrelse samt 25 telte.

Fredag 15.11.2002

Struzani old peoples home.

Dette er det, vi forstår ved et alderdomshjem. Det var ledet af en yngre dame, der tilsyneladende viste, hvad hun gjorde.

Der var pænt og rent. Der var lidt skabe til de gamles tøj m.m. Men det var også en praktisk

leder, for jeg så, hun havde en sygeplejerske foran os med den opgave at sprøjte med friskluft spray.

De havde opbygget et lille lager af tøj, for som de sagde, det var jo ikke sikkert de hele tiden ville få så meget. Knud Olav tog den bistre mine på og fortalte, at det skulle fordeles.

De ønskede sig:

Vaskemaskine, støvsuger

Almindelige senge + almindelige madrasser

Derefter kørte vi til Vilani Hospital for der at møde cheflæge Dr. S. Sterninieks.

På dette efter forholdene veldrevne hospital så vi de sidst fremsendte ting, operationslamper, op-borde, senge

mm. ønskeliste vil blive fremsendt.

Vilani Hospital ønsker bl.a.

15 senge + madrasser

Køkkenudstyr + komfur + boilers + køleskab + fryseskab

Puder og håndklæde.

Vi var også på Vilani Social Care Center, kaldet **CERIBA**. Men her kunne vi ikke være til megen hjælp. for alt var ret nyt og de ønskede pc-spil og tv-apparater.

Herfra kom vi til Jekabpils, hvor vi igen blev installeret på hotellet ved floden.

Vi spiste til aften sammen med cheflægen på hospitalet, Dr. Ivars Zvidris, og dagen efter

Lørdag den 16.11.02 besøgte vi hospitalet. Dette hospital ser uendelig trist og forfalden ud. Især i kokken og vaskecentral. Men der sker dog noget. Til næste år vil de f.eks. købe en CT-scanner.

Omkring problemerne i tolden fik vi at vide, at de kun opstod, hvis man ikke vidste, hvordan man gjorde det bedst.

Herfra gik turen tilbage til Riga med lokaltog og det var faktisk en spændende oplevelse.

Da vi havde fundet vores hotel, kastede vi os ud i en jagt på en hat til min kone Edel. Denne jagt var nemlig mislykket i 2001, men denne gang havde vi succes og vi kunne derefter spise vores aftensmad i en kinesisk restaurant, hvor vi var de eneste gæster.

Næste morgen gik turen igen til Billund via Kastrup. Her var vi så heldige, at vi forlod Kastrup kl. 10:30 for kl. 12:00 blev alt kaos, fordi bagagefolkene strejkede.

Det er gået fremad i Letland, men de mangler stadig meget. Det ser ud som om, de isolerer de fattige. Det virker også som om, de er ved at opbygge et kompliceret bureaukrati efter vestligt mønster.

Det er min opfattelse, at det er vigtigt, at der er to personer, der følger op på transporterne til Letland. Det er ikke helt som at rejse i Danmark. Derfor må vi på en eller anden måde sikre os økonomi til dette.

1.december 2002.

Hans Egon Lorenzen